

1) Práce na střeše kostela sv. Anny v Polance nad Odrou, s eternitovou krytinou

2) Kostel sv. Anny v Polance s měděnými vikýři

Kvalitní řemeslo nebo nízká cena?

Pro současný stavební trh je typický úbytek zakázek, tvrdý konkurenční boj a politika nízkých cen. Působení všech těchto faktorů realizačním firmám komplikuje život a mnohé přivádí až do existenčních problémů. Tyto situace lze řešit různě. Někdo se plně přizpůsobí novým podmínkám, kdy pracuje s méně kvalitními materiály a využívá dělníky placené většinou ‚bez dokladu‘, jiný zůstává u kvalitního řemesla. A právě o něm je tento článek.

Kvalitní řemeslo totiž navzdory stále chmurnějším obrazům českého stavebnictví nevymřelo. Je tady i v čase, kdy hospodářský útlum znejistil půlku světa, vlády sáhly k úsporným opatřením a poptávka začala stagnovat. Jaké tedy to řemeslo v dnešní realitě vlastně je? O tom jsme si povídali s Milanem Hajlmanem, jednatelem firmy Stavitelství střechy z Hranic. Mluvili jsme o realizacích střech na historických

stavbách, kterým se firma dlouhodobě věnuje a zaměřili jsme se také na poměry, které v oboru panují.

O konkurenci a cenách

To, že konkurence mezi firmami je dnes tvrdá, potvrdí asi každý, kdo se snaží získat nějakou zakázku. Ať už jde o střechu rodinného domu, vily, bytového domu, zámku či kostela. Kromě firem, které mají pro danou stavbu specializaci a nabízejí

kvalitní práci za odpovídající cenu, se mezi uchazeče řadí i ty, lákající investora na levná řešení, a stále častěji také obecně zaměřené stavební firmy, pro které střechy dosud nebyly zajímavé téma. „Taková směs firem vede někdy k zarážejícím výsledkům výběrových řízení. Konkurenční firma například získá zakázku, protože šla výrazně pod cenu, avšak následně zjistí, že je schopna střechu za daných podmínek realizovat jen s velkými ob-

tížemi. Paradoxně nás pak v záchvatu zoufalství osloví, zda bychom zakázku nepřevzali za ni. Je smutné, že k těmto firmám se v posledních letech řadí i ty, které jsou dlouhodobými členy Čechu klempířů, pokrývačů a tesařů. Každý, koho se to týká, ať si sáhne do svědomí,“ říká Hajlman s tím, že za takto rizikově nastavených podmínek prostě nelze garantovat kvalitní práci, která by pro každou seriózní firmu měla být základní hodnotou.

Bohužel se zdá, že právě dodržování základních hodnot a pravidel je dnes pro mnohé firmy i podnikající jednotlivce úkol přímo nadlidský. V tomto směru ovšem střechařský obor přesně kopíruje obecnou společenskou náladu, v níž hodnoty jako slušné chování, poctivá práce či profesní čest příliš neznamenaají. Otázkou je, zda v horších časech, kterými nyní procházíme, není o to více rozhodující právě ta poctivost a kvalita. Přizpůsobení se nízkým cenám sice může být krátkodobě výhodné, z dlouhodobého hlediska se však nejeví jako vhodná strategie. „V našem oboru musíme brát klesající ceny zakázek jako fakt, který přinesla tato doba. Může se stát, že děláme zakázku, která nám přinese spíše symbolický zisk. Ale pořád je to pro nás šance předvést, co umíme a také jde o práci pro lidi, kteří jsou ve firmě zaměstnaní,“ dodává Hajlman.

Díky tomu, že jeho firma v regionu Hranicka a také střední a severní Moravy za více jak patnáct let opravila přes třicet střech kostelů, nemá daleko k prestižním zakázkám, které nelze provádět jinak než ve stoprocentní kvalitě. Tyto stavby jsou totiž dominantami měst a obcí, ve kterých stojí. K opravám většinou dochází po desítkách let, kdy pokrývačská a klempířská práce odvedená našimi předky dožívá a je třeba na ni navázat nejen stejnými materiály, ale i stejnou či ještě lépe vyšší kvalitou.

4) Kostel sv. Jiří ve Vrchách po dokončení střechy i fasády

3) Detail nové tesařské konstrukce věže kostela sv. Jiří ve Vrchách

Nesmíme ovšem zapomenout na to, že finanční možnosti obcí i farností jsou vždycky omezené, a tak ani v dobách hospodářských zázraků nejsou jejich opravy příležitostí pro závratný zisk. Jde spíše o prestiž a reputaci firmy. „Myslím, že už máme v regionu nějaké jméno, které je spjato s určitou úrovní práce. Proto si za žádných okolností nemůžeme dovolit dělat nekvalitně. Jen těžko bych pak mohl projíždět obcemi, v nichž jsme působili, když bych věděl, že jsme tě stavbě nedali to, co bylo třeba. Naši práci na střeších kostelů ale rozhodně nelze brát jako nějakou formu charity. Je pravdou, že jejich vlastníci jsou limitováni rozpočty a většinou práce rozdělují do několika etap podle toho, kolik financí je zrovna k dispozici. Zároveň si ale uvědomují, co ten kostel či zámek potřebuje, a proto tlak na cenu z jejich strany není tak velký. Vědí o našich referencích a kvalitě firmy, která je členem Cechu klempířů, pokrývačů a tesařů a disponuje vlastními zkušenými zaměstnanci, během rozhodování o zakázce zohlední,“ vysvětluje Hajlman.

O řemesle a dobrých příkladech

K tomu abychom ukázali, jak má kvalitní řemeslo vypadat, potřebujeme především dobré příklady. Pranýřování zkažené morálky a poukazování na nešťastníky, z jejichž levného umu oči přecházejí, může sice také vést k nápravě poměrů, ale přiznejme si, příklady prostě táhnou. Za firmu Stavitelství střechy mimo jiné nejlépe mluví tři poslední realizace, které byly úspěšně dokončeny v závěru loňské sezóny. Jejich společným znakem je použití historicky osvědčených střešních krytin, tedy břidlice, bobrovky, pálené tašky a měděného plechu.

Břidlice byla zvolena pro pokrytí jehlanové věže kostela sv. Mikuláše v Hladkých Životících. Konkrétně jde

o německou břidlici od firmy Rathscheck Schiefer, která je považována za světovou špičku. Vzhledem k tomu, že tento kostel je památkově chráněný, byla po dohodě s památkáři vybrána velikost krytiny i způsob krytí stejný jako před rekonstrukcí. Tedy jednoduché šupinové krytí, kdy v ploše byla položena břidlice šupina 22 x 17 cm a na nároží obdélník 30 x 20 cm.

Pálená taška a bobrovka, obě s glazovaným povrchem od firmy Tondach, se staly novou krytinou pro kostel sv. Jiří v obci Vrchy. Doplnuje je také měděná krytina na kostelní věži, která má i s hlavní lodí zcela novou tesařskou konstrukci. U této stavby byl z hlediska pokrývače náročný především zaoblený tvar střechy nad presbytářem, který navazuje na prostor hlavní lodi kostela. Zde

byla použita pro vykrytí taška bobrovka. Hlavní loď, sakristii i oratoř pak pokrývá taška Francouzská 12, která vzhledem i velikostí odpovídá původní pálené krytině. Na základě diskuse s farností byl do plochy nové vytvořen ornament z tašek v černé a transparentní glazuře.

Složitější klempířskou práci s měděným plechem vyžadovala střecha kostela sv. Anny v Polance nad Odrou, která se opravuje po etapách. Část už je pokryta novou krytinou Eternit Dacora hladká 40 x 40 cm, kterou doplňují pohledově atraktivní vikýře oplechované mědí a nový sanktusník. Krytina vikýřů se vytvářela z předem zaměřených a připravených dílů přímo na místě, nově musely být vytvořeny přesné klempířské repliky ozdobných kuzelek.

Z uvedených příkladů je patrné, že kvalitní řemeslo pořád ještě žije. A to i za podmínek, které v oboru střech nahrávají spíše těm, kteří se ohánějí levnými nabídkami a na úrovni provedených prací jim příliš nesejde. Ano, současná stagnace výstavby může ohrozit i ty, kteří střechy dělají s láskou a řemeslným fortem. Ale vážně pochybuji o tom, že se budou kvalitní firmy hroutit. Pokud ve svých pozicích stojí na dobrých základech, budou mít vždy co nabídnout. Přidá-li se k tomu víra ve známé heslo „Co tě nezabije, to tě posílí“, tak se má konkurence věru na co těšit.

(ts)

5) Pohled na břidlicí pokrytou věž kostela sv. Mikuláše v Hladkých Životících

ČKA bude pokračovat v nově nastaveném směřování

Valná hromada a volební zasedání představenstva České komory architektů (ČKA) potvrdily dosavadní směřování Komory. Jejím předsedou se podruhé po sobě stal Josef Panna. Komora tak pod jeho vedením bude pokračovat v kurzu, který byl nastaven v předchozím roce.

Již XX. valná hromada České komory architektů, která jakožto nejvyšší orgán Komory každý rok obměňuje třetinu členů jednotlivých samosprávních orgánů ČKA, se uskutečnila v sobotu 20. dubna 2013 v budově Fakulty architektury ČVUT v Praze. Na zasedání dvanáctičlenného představenstva v novém složení byl v prvním kole volby zvolen předsedou ČKA třípětinovou většinou Josef Panna. Na pozici 1. místopředsedy byl zvolen Petr Lešek, 2. místopředsedou se stal Josef Smutný. Oba místopředsedové již v představenstvu zasedají třetím rokem, Josef Panna byl do představenstva zvolen před rokem, předtím působil jako předseda dozorčí rady.

Na svých pozicích byli potvrzeni i předseda dozorčí rady Pavel Rada a předseda Stavovského soudu Václav Šebek. Každého z nich čeká druhý rok na daném postu.

Valná hromada rovněž odsouhlasila plán činnosti a její směřování na příští rok. Komora tak bude dále rozvíjet svou pozici jako sdružení profesionálů, zaměří se na standardy profese, jejich aktualizaci a vydání, dále bude směřovat k tomu, stát se centrem vědění v oblasti architektury za pomoci pořádání specializovaných akcí jak pro architektonickou komunitu, tak pro veřejnost, nadále bude podporovat architekturu a stavební kulturu uváděním dobrých příkladů a propagací architektury jako tématu. Pokračovat bude i v rozvoji služeb pro členy, pozitivním prosazování architektonických soutěží u všech potencionálních zadavatelů jako optimálního nástroje pro výběr projektanta nejen veřejných, ale i soukromých staveb. Tři hlavní priority pro následující rok jsou dokončení standardů profese, snahy o úpravy zákona o veřejných zakázkách, neboť zpracovatelé projektů se nyní dominantně vybírají pouze na základě nejnižší ceny, nikoli ceny a kvality, a další rozšiřování služeb členům České komory architektů.